

Científic de l'antiguitat

GÉZA ALFÖLDY (1935-2011)

Epigrafista i historiador del món romà

Com si els déus de l'antiguitat haguessin triat la seva hora, Géza Alföldy ha trobat la mort a recer de l'acròpolis d'Atenes el diumenge dia sis de novembre. Es dirigia a Corfú per rebre el seu desè doctorat honoris causa quan els fets que vetllaven el seu destí l'anaren a cercar. Treballador incansable, ens deixa un llegat immens relatiu a les anomenades ciències de l'antiguitat.

Els seus articles, ponències, monografies –principalment en l'àmbit de la recerca més capdavantera sobre el món romà– han estat publicats a les més prestigioses revistes i en les sèries més importants al voltant de l'imperi de la Mediterrània. Era probablement el millor especialista en epigrafia romana del món, i des de la universitat de Heidelberg va participar en els projectes més significatius a l'entorn dels testimonis petris d'aquella civilització.

En base als seus coneixements, va escriure la *Historia Social de Roma*. Participà en la redacci3n de diversos volums del *Corpus Inscriptionum Latinarum* i dirigí els seus afans en la investigaci3n dels textos llatins. La seva colosal producci3n bibliogràfica el proclama com un especialista de referència en les disciplines de l'arqueologia i la hist3ria antiga dels pobles del que va ser l'imperi romà.

En l'àmbit de la recerca arqueol3gica, va desxifrar les inscripcions que acompanyen l'amfiteatre romà de Tarragona, l'arc romà de Medinaceli, l'aqüeducte de Seg3ovia o el Colosseu de Roma, aportant sempre aspectes fonamentals pel coneixement i contextualitzaci3n hist3rica d'aquests monuments. La seva vinculaci3n amb els territoris de l'antiga Hispània romana va ser constant al llarg de la seva vida acadèmica i personal, on conreà èxits en la recerca a l'ensems que amics. Pertanyia a una selecta estirp d'homes de caràcter noble que viuen a l'entorn i pel món clàssic, amarats d'un saber antic que compartia incessantment amb tots els que s'hi atansaven.

En l'àmbit de Catalunya va

JORDI ROVIRA

rebre els doctorats honoris causa de la Universitat Autònoma de Barcelona i el de la Rovira i Virgili de Tarragona. Com ell mateix afirmava, l'honoraven especialment la pertinença a

Va desxifrar les inscripcions de l'amfiteatre romà de Tarragona i del Colosseu de Roma

l'Institut d'Estudis Catalans i a la Reial Societat Arqueol3gica Tarraconense. Nascut a Budapest el 1935, el seu primer contacte amb terres catalanes va produir-se el 1968 quan residí a Tarragona un temps per treballar en la seva magna obra so-

bre les inscripcions romanes de Tàrraco publicada el 1975.

Els seus estudis van permetre establir les premisses científiques sobre les quals es fonamentà el reconeixement del conjunt arqueol3gic de Tàrraco com a patrimoni mundial de la Unesco l'any 2000.

Fins al darrer instant va mantenir una activitat científica infatigable que li havia permès afrontar la publicaci3n dels tres volums de la ciutat de Tàrraco de les *Inscriptiones Hispaniae Latinae*, obra que la seva mort deixa a punt d'enllestir.

El nom d'aquest savi hongarès, alemany d'adopci3n, però sobretot ciutadà il·lustre de la Roma antiga, mereix ser esculpit sobre pedra com les que ell estudiava amb tanta passió. *Sit tibi terra levis*.

JORDI ROVIRA SORIANO

Mor Alföldy, l'historiador de Tàrraco

És l'autor de l'estudi més complet sobre les inscripcions d'època romana

Carina Filella
TARRAGONA

L'historiador, epigrafista i hispanista hongarès Géza Alföldy, un dels principals experts en l'estudi del món romà i que durant més de 40 anys va estudiar el patrimoni de Tàrraco,

va morir diumenge als 76 anys. Alföldy és l'autor de l'estudi més complet que existeix sobre les inscripcions romanes de Tarragona. De fet, el maig passat va acabar d'enllestir el primer dels tres volums dedicats íntegrament a Tàrraco que forma part del *Corpus Inscriptionum Latinarum*, la principal col·lecció d'obres d'investigació que analitza les inscripcions d'època romana.

En aquesta obra s'hi recullen 1.600 epigrafies trobades a Tarragona o procedents d'altres punts de l'imperi Romà però referents a l'antiga capital. Alföldy, que va morir d'un atac de cor mentre visitava l'Acròpolis d'Atenes, era professor emèrit de la Universitat de Heidelberg i doctor *honoris causa* múltiple, ja que ha rebut aquesta distinció acadèmica set vegades. ■

El professor hongarès Géza Alföldy va iniciar els seus estudis sobre Tàrraco l'any 1968 ■ ARXIU

OBITUARI

Mor l'arqueòleg Géza Alföldy, expert en Tàrraco

ISABEL RODÀ

BARCELONA. Diumenge ens va deixar un dels grans, Géza Alföldy (Budapest, 1935). En el camp de la història de Roma i l'epigrafia era sens dubte el número 1 mundial. Tenia tota la complicada xarxa de l'imens Imperi Romà al cap; coneixia cadascun dels seus racons i l'entrellat del seu desenvolupament amb una claredat d'anàlisi i de síntesi com cap altre estudiós, i sabia comunicar com ningú. Els llibres i centenars d'estudis que ens ha llegat, també en català i castellà, són un tresor per esbrinar i comprendre el llegat de Roma.

Géza Alföldy, hongarès nacionalitzat alemany per exercir el seu mestratge des de la càtedra de la Universitat de Heidelberg, amb el cor va elegir Hispània, i sobretot Tàrraco i el seu territori. Molt li devem a la seva recerca: va fer saber al món que la muralla de Tarragona té la inscripció llatina més antiga d'Hispània i també que el seu amfiteatre té la inscripció més llarga de tot l'Imperi Romà. Era membre de l'Institut d'Estudis Catalans i del Consell Científic Assessor de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Actualment estava acabant un projecte gegantí: el recull rigorós i exhaustiu de totes les inscripcions romanes de Tàrraco que, amb prop de 1.500 peces, és un dels conjunts més rics de l'Imperi. El 3 de maig va presentar el primer dels tres volums. Va ser la darrera de les moltes visites i estades a Tarragona, on va viure als anys 70.

Premi Catalònia de l'IEC i Creu de Sant Jordi, era doctor *honoris causa* per deu universitats de tot el món; la primera, la UAB (1988). El 2009 el va rebre de la URV. Precisament avui havia de ser investit a la universitat de les illes jòniques, a Corfú. De camí, la mort el va sorprendre a l'Acròpoli d'Atenes. ■

En 2009, el historiador húngaro fue investido Doctor Honoris Causa por la URV. FOTO: NINÍ OLVÉ

PATRIMONIO ■ FALLECIÓ DE UN INFARTO VISITANDO LA ACRÓPOLIS

Muere el historiador Géza Alföldy, gran experto en el legado de Tarraco

El historiador húngaro Géza Alföldy murió el domingo a los 76 años. Era Doctor Honoris Causa por la URV y socio de honor de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense desde 1971. Fue un estudioso de las epigrafías de la Tarragona romana.

POR RAÚL COSANO

«En Tarragona deja muchos amigos», dice Jordi Rovira, presidente de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, sobre la figura del historiador Géza Alföldy (Budapest, 1935), uno de los mayores expertos y estudiosos del patrimonio de Tarraco. Un ataque al corazón mientras paseaba por la Acrópolis de Atenas acabó con su vida el domingo. Tenía 76 años.

Se le considera el personaje más destacado en el terreno de la epigrafía clásica latina y uno de los principales especialistas en el campo de la historia social

de Roma. Su currículum es extenso: es miembro del Institut d'Estudis Catalans desde 1996. En 2001 recibió la Creu de Sant Jordi. Era socio de honor de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.

Se va así uno de los mayores expertos del mundo en el pasado romano de Tarraco. Desde que viniera a la ciudad por primera vez a finales de la década de los 70, estudió las más de 1.500 inscripciones latinas que se conservan en la ciudad. El profesor húnga-

ro analizó la epigrafía más larga del Imperio Romano. Está en el Anfiteatro, mide 150 metros y la hizo el emperador Heliogábalo en el siglo III con motivo de una reforma del recinto.

Aprovechando su estancia en Tarragona para ser investido en 2009 Doctor Honoris Causa por la URV, estudió un pedestal de Marte y una inscripción dedicada a un soldado romano muerto en el siglo III, restos encontrados asidos a las paredes de la Catedral. Era doctor Honoris Causa por nueve universidades y recorrió numerosos países en busca de inscripciones: Albania, Argelia, Austria, Chipre, Francia, Libia, Turquía, Yugoslavia... Tarragona siempre tuvo una presencia clave en su extensa producción de libros y artículos. Enamorado de la ciudad, pasaba largas estancias en nuestras comarcas.

Alföldy estudió las más de 1.500 inscripciones latinas que se conservan en la ciudad

'Gratias maximas'

JORDI ROVIRA President de la Reial Societat
Arqueològica de Tarragona

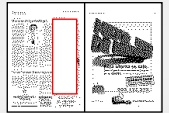
Géza Alföldy era catedràtic emèrit de la Universitat de Heidelberg. Nascut a Budapest el 1935, ostentava nou doctorats honoris causa. La seva producció científica sempre al voltant de la història antiga, l'epigrafia i la història d'Hongria és impressionant. El que fou el millor especialista en epigrafia romana del món va morir sobtadament el diumenge a Atenes, passejant al costat de l'Acropolis, des d'on havia de passar a rebre un guardó de la Universitat de Corfú. Les ciències de l'antiguitat perden un dels seus valors més preclars i un dels impulsors de les noves visions al voltant del coneixement del món romà. La seva *Història social de Roma*, un dels seus *best-sellers* traduït a diversos idiomes, va ser fruit de la seva vessant d'historiador amb vocació crítica.

Alföldy va ser un savi que va saber desxifrar i valoritzar els textos llatins escrits sobre pedra per contribuir a la història romana. Les seves publicacions constitueixen un colossal compendi d'informació ineludible per comprendre el que va ser l'imperi que dominà la Mediterrània. La seva vinculació amb Tarragona s'inicià el 1968 quan va començar a estudiar l'epigrafia romana de l'antiga Tàrraco, la qual cosa li va permetre publicar els dos grans volums de les inscripcions de la ciutat el 1975. Els seus articles sobre Tàrraco, a més de la seva aportació als corpus d'inscripcions llatines de l'imperi, constitueixen un material fonamental per la historiografia tarragonina relativa al període romà. La seva intervenció va ser clau per tal que el conjunt arqueològic de Tàrraco obtingués la declaració de Patrimoni Mundial de la Unesco el 2000. Totes les afirmacions que ajuden a valoritzar la importància de Tàrraco en el món antic duen l'aval de les seves paraules i es fonamenten en les seves investigacions.

Acabava de publicar el primer volum del monumental *Corpus Inscriptionum Latinarum* sobre Tarragona quan precisament es troba en premsa el segon i seguia preparant-ne el tercer. La Generalitat el va guardonar amb la Creu de Sant Jordi i Tarragona amb la medalla d'argent i des de 1971 era soci d'honor de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.

L'eloqüència i autoritat de les seves paraules ens han ajudat durant dècades a comprendre la importància de Tàrraco en el món antic: «Tàrraco no fue solamente el punto de partida para la romanización de la península Ibérica, sino la primera fundación romana en ultramar; no fue solamente la capital de la provincia más grande del Imperio romano, sino la primera sede de un emperador fuera de Roma; como sede del culto imperial no fue solamente un modelo para las ciudades de la España romana, sino que sirvió como exemplum para todas las provincias; y como centro urbano importante, su influencia no se limitó a la península Ibérica, sino que la ciudad mantuvo contactos con casi todo el mundo romano. En la Hispania Romana no existió otra ciudad con este papel histórico». D'Alföldy, el gran amic de Tàrraco, ens resten ara els mots pels quals la ciutat romandrà eternament reconeguda. *Gratias maximas*.

*La ciutat romandrà**eternament**reconeguda gràcies**a la seva aportació*

> GÉZA ALFÖLDY

Inagotable fuente de saber histórico

VÍCTOR ALONSO

El pasado domingo 6 de noviembre murió en Atenas, cuando realizaba una visita a la Acrópolis, Géza Alföldy. Era catedrático emérito de Historia Antigua en la Universidad de Heidelberg y el primer especialista del mundo en epigrafía latina e historia social de Roma. Nacido en 1935 en Budapest, Alföldy había emigrado a la Alemania Occidental en 1965, buscando un clima de libertad política e intelectual que la dictadura soviética hacía imposible en su país.

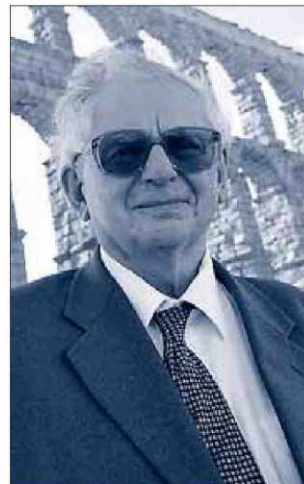
En Heidelberg contribuyó de manera decisiva al periodo de esplendor de la Facultad de Ciencias de la Antigüedad y Orientalística, desde el Seminario de Historia Antigua y Epigrafía, centro de peregrinación para jóvenes investigadores de todo el mundo, empezando por los españoles. La obra de este maestro europeísta y políglota, con unas 500 publicaciones en varias lenguas, cubre prácticamente todas las provincias del Imperio romano, destacando su dedicación a Hispania. Ahí está su corpus de las inscripciones de Tarraco, libro de referencia en la disciplina epigráfica, y su huella permanecerá indeleble como impulsor y redactor de la segunda edición, todavía inacabada, del *Corpus de Inscripciones Latinas*. Queda también su más que brillante propuesta de restitución de la gran inscripción del Acueducto de Segovia, partiendo tan solo de los agujeros en la piedra en que iban ancladas sus letras de bronce.

Las claves de sus muchos logros, que aquí apenas apuntamos, residían no sólo en su enorme capacidad de trabajo, sino también en su metodología interdisciplinaria y comparatista. Alföldy contrastaba de maravilla todos los registros de fuentes (arqueológicas y textuales), y sabía interpretar la historia local y provincial dentro de la historia general. Porque tenía el *Imperium Romanum* en la cabeza, desde la Muralla de Adriano al Éufrates, de la frontera danubiana a los últimos destacamentos legionarios en África.

Como docente, era un placer oír sus lecciones de cátedra en Heidelberg, participar en los debates de doctorado en el *sancta sanctorum* del departamento (la sala de epigrafía), y sobre todo seguirlo en los viajes de estudio que no paraba de organizar, y en

los que era capaz de hacer hablar a todas las piedras. Pero tampoco olvidó que era hijo de su tiempo. En 1997 la Academia de las Ciencias de Heidelberg publicó su monografía *Hungria 1956: Levantamiento, Revolución, Lucha por la Libertad*, en la que ajustaba cuentas con los totalitarismos y daba a conocer su propio testimonio personal de juventud, señalando hasta qué punto su vocación de historiador se había afianzado al contemplar, según sus propias palabras, «cómo se hace la historia».

Entre otras muchas distinciones, obtuvo los premios Leibniz y Max Planck de investigación, y la

'EL ADELANTADO DE SEGOVIA'

Universidad Autónoma de Barcelona fue la primera en distinguirlo con un doctorado honorario. No sería sorprendente que el nombre de Géza Alföldy quedara en la historiografía de Roma contemporánea junto a los de Rosztovtzeff y Ronald Syme, sólo por detrás de la figura tutelar de Mommsen, al que admiraba sin reservas. Con el ruso y el neozelandés, compartió un destino de emigrado y viajero, que tuvo mucho de exiliado. Fue a morir en la ciudad de Palas, un día antes de salir para Corfú, donde iba a recibir su noveno doctorado *honoris causa*. Uno cree que la roca sagrada, como también se llama a la ciudad alta de los atenienses, no es mal lugar para encontrarse a la Parca. Descanse en paz el profesor admirado.

Géza Alföldy, historiador, nació el 7 de junio de 1935 en Budapest y falleció el 6 de noviembre de 2011 en Atenas.

Géza Alföldy, 'in memoriam'

Ha fallecido uno de los más grandes epigrafistas e historiadores de la antigüedad de nuestro tiempo, el alemán Géza Alföldy. Nacido en Hungría en 1935, murió el 6 de noviembre mientras visitaba la Acrópolis de Atenas.

Sus aportaciones al estudio de la antigüedad romana en la península Ibérica poseen una enorme importancia. Fue, junto con Armin Stylow, el encargado de reeditar el volumen del *Corpus Inscriptionum Latinarum II*, *CIL* correspondiente a las inscripciones de España y Portugal. Descanse en paz, profesor Alföldy, los que llegamos a conocerle recordaremos siempre su prodigioso conocimiento de la civilización grecorromana y su enorme rigor investigador.— **Gustavo Alberto García Vivas**. Santa Cruz de Tenerife.

8a ed
FESTIVAL
DANSAT

RootlessRoot

saT!
entre

lamalla.cat

LES COSES, TAL COM SÓN

Dimecres, 9 de novembre de 2011

[Infolocal](#)
[Política](#)
[Societat](#)
[Internacional](#)
[Economia](#)
[Medi Ambient](#)
[Cultura](#)
[Mèdia](#)
[Digitals i Ciència](#)

Esports

[+Seccions](#)
[lamalla.tv](#)
[Fotogaleria](#)
[Blocs](#)
[Participació](#)
[Serveis](#)
[El +vist](#)
[Jocs](#)
[Al minut](#)
[Agenda](#)
[petitaxarxa.cat](#)

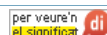

lamalla.cat > Infolocal Camp de Tarragona

08/11/2011 12:21h

Mor un dels principals experts de la Tarragona romana

Géza Alfödy, Creu de Sant Jordi l'any 2001, va patir un infart diumenge

LAMALLA.CAT

[Clica aquí per escoltar](#)

L'Ajuntament de Tarragona ha expressat el seu "profund condol" per la mort de l'historiador Gézs Alfödy, un dels principals experts de l'arqueologia i la història antiga de la capital catalana, ciutat que va començar a investigar fa 40 anys. L'historiador ultimava un llibre dedicat a les inscripcions romanes de la capital del Tarragonès, matèria en la qual era un gran expert. De fet, era considerat el millor coneixedor de l'epigrafia romana de l'antiga Tàrraco. Alfödy va morir diumenge d'un infart mentre passejava per l'Acròpolis d'Atenes.

Altres notícies

[Chacón apel·la a la "fortalesa" econòmica de Catalunya](#)
[08/11/2011 20:09]

[L'Ajuntament de Tarragona reclama 3 milions d'euros a la Generalitat en matèria de serveis socials](#)
[08/11/2011 14:24]

[Les tres centrals nuclears de Tarragona han notificat 35 incidències aquest any](#)
[08/11/2011 09:39]

L'historiador va publicar diversos llibres i articles en els quals parlava de la importància de la presència romana a Tarragona. La Universitat Rovira i Virgili és una de les vuit que el va nomenar doctor honoris causa, va ser el 29 d'abril de 2009.

En aquell discurs, el professor va manifestar que la seva pertinença a l'Institut d'Estudis Catalans i a la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, entitat de la qual era soci d'honor des del 1971, eren símbols de la seva vinculació amb

Catalunya i Tarragona. Va visitar la ciutat per primera vegada el 1968 i va quedar tan impressionat per la riquesa arqueològica que es va dedicar a estudiar-la.

Géza Alfödy va néixer a Budapest l'any 1935 i va rebre diversos reconeixements a tot el món. Entre els que li van concedir a Catalunya, destaca el premi Internacional Catalònia 1997 de l'Institut d'Estudis Catalans, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat l'any 2001 i la Medalla d'Argent de la Ciutat de Tarragona, l'any 2008.

Publicat 08/11/2011 12:21h

[Clica aquí per escoltar](#)

COMENTARIS

Escriu el teu comentari

[CERCA A lamalla.cat](#)
[CERCA PER MUNICIPI](#)

URV

Géza Alfödy va ser investit doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili

PUBLICITAT

[+ Vist](#)
[Al minut](#)
[Enquesta](#)

- 1 'Recortes' no, retallades!
- 2 Cacaolat: 62 milions d'inversió a Santa Coloma
- 3 Una apagada a l'aeroport del Prat obliga a desviar 11 vols
- 4 Fa 10 anys l'absència d'Aznar en el funeral d'una víctima d'ETA originava una tempesta política
- 5 El Barça tira d'internacionals espanyols per al partit contra L'Hospit
- 6 Càritas oferirà reforç escolar a nens desafavorits de Sant Celoni
- 7 Gavà posa en marxa un viver d'empreses per promoure l'emprenedoria
- 8 Cremen 5 tractores de camions a Bell-lloc

| NECROLÓGICA | GÉZA ALFÖLDY

Historiador

EP/TARRAGONA

El historiador de la antigüedad, experto en epigrafía clásica latina y autor de la principal obra sobre la época romana de Tarragona, Géza Alföldy, ha fallecido en Atenas, según ha informado este martes el Insitut d'Estudis Catalans (IEC), del que era miembro desde 1996.

Nacido en Budapest en 1935 pero de nacionalidad alemana, Alföldy es autor del 'Corpus inscriptionum Latinarum', una obra

de investigación que recoge y analiza más de 1.500 inscripciones de la época romana de Tarragona y de la que se publicó el primero de los tres volúmenes el pasado mes de mayo, mientras que los dos restantes se publicarán en 2012.

Alföldy es autor de más de 500 artículos y unos 50 libros, y su dedicación por Tarragona empezó en los años 70, y en 1975 publicó un libro sobre las inscripciones de Tarraco.